

*С.О. Телліс
аспірант,
Університет економіки та права «КРОК»
Науковий керівник: Т.С. Макаришева
кандидат технічних наук, доцент*

Охрана прав интеллектуальной собственности у сфере промышленного дизайна как умова інтеграції в систему міжнародної торгівлі

У статті розглядається співвідношення рівня інноваційної та торгової активності учасників міжнародної торгівлі, ступінь залучення України в інноваційну діяльність. Об'єктом даного дослідження є патентна активність у межах Гаазької угоди, інноваційна і торговельна активність учасників міжнародної торгівлі на просторах ЄС-28. Визначено можливі перешкоди для України в інтеграційному процесі в міжнародну торгівлю. Позначені необхідні кроки щодо забезпечення ефективної охорони прав інтелектуальної власності у сфері промислового дизайну.

Ключові слова: інтелектуальна власність, промисловий дизайн, реєстрація промислового зразка, міжнародна торгівля, економічна інтеграція, інноваційна діяльність.

*С.А. Телліс
аспірант,
Університет економіки і права «КРОК»
Научный руководитель: Т.С. Макарышева
кандидат технических наук, доцент*

Охрана прав интеллектуальной собственности в сфере промышленного дизайна как условие интеграции в систему международной торговли

В статье рассматривается соотношение уровня инновационной и торговой активности участников международной торговли, степень вовлечения Украины в инновационную деятельность. Объектом данного исследования является патентная активность в рамках Гаагского соглашения, инновационная и торговая активность участников международной торговли на просторах ЕС-28. Определены возможные препятствия для Украины в интеграционном процессе в международную торговлю. Обозначены необходимые шаги по обеспечению эффективной охраны прав интеллектуальной собственности в сфере промышленного дизайна.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, промышленный дизайн, регистрация промышленного образца, международная торговля, экономическая интеграция, инновационная деятельность.

S. Tellis
 Postgraduate Student,
 «KROK» University

Scientific adviser: *T. Makarysheva*
 Ph.D. in Technical Sciences, Docent

Protection of intellectual property rights in the field of industrial design as a condition for integration into the system of international trade

The article considers the ratio of the level of innovation and trade activity of participants in international trade, the degree of involvement of Ukraine in innovation activity. The subject of this study is the patent activity under Hague Agreement, the innovative and commercial activity of participants in international trade on the expenses of the EU-28. Possible obstacles for Ukraine in the integration process in international trade were identified. The necessary steps to ensure the effective protection of intellectual property rights in the field of industrial design are indicated.

Keywords: *intellectual property, industrial design, industrial design registration, international trade, economic integration, innovation activity.*

Постановка проблеми

Основні тенденції в розвитку світової торгівлі товарами характеризуються скороченням частки палива і сировини, частки сільськогосподарської продукції та зростанням частки готових виробів [1, ст. 30]. Виробництво готових виробів нерозривно пов'язане із зовнішнім виглядом товару. Зовнішній вигляд продукції (промисловий дизайн) забезпечує помітну конкурентну перевагу і є невіддільною частиною готового виробу. Промисловий дизайн продукції, як конструкторсько-художнє рішення в виробництві готового виробу, є частиною довгострокових інвестицій у розвиток підприємства і займає вагомe місце в капіталізації результатів інноваційної діяльності підприємства.

Активна діяльність у сфері промислового дизайну може свідчити не тільки про зростання виробництва готових виробів в регіоні, а й про інвестиційні очікування учасників міжнародної торгівлі, що спрямоване в інноваційну діяльність.

У статті розглядається співвідношення рівня інноваційної та торгової активності учасників міжнародної торгівлі, ступінь залучення України в інноваційну діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Світова організація торгівлі (СОТ) та Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) пропонують аналіз статистичних даних, які дають можливість оцінити інноваційний та економічний потенціал учасників систем. Однак у запропонованих звітах не встановлюється взаємозв'язок між інтенсивністю міжнародної торгівлі та інноваціями, вираженими в об'єктах промислового дизайну. У дослідженнях учених не приділяється належної уваги встановленню визначеного взаємозв'язку. У своїх роботах учені відзначають важливість охорони інтелектуальної власності, але не вказують на взаємозв'язок з інтеграційним процесом у міжнародну торгівлю. Значну кількість публікацій присвячено проблемам захисту інтелектуальної власності, які частково торкаються зазначеної проблематики в межах обговорення «патентного тролінгу», зокрема праці Г.О. Андрощука, Л.Й. Глухівського та інші.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Промисловий дизайн є невіддільною ознакою товару і грає не останню роль у встановленні конкурентних переваг для просування на міжнародні ринки. Наскільки ефективний захист промислового дизайну як об'єкта інтелектуальної власності сприяє інтеграції в міжнародну торгівлю, на даний час у науковій літературі не досліджено. Тому автор статті звернув особливу увагу на встановлення зв'язку між патентною активністю у сфері промислового дизайну та інтенсивністю в міжнародній торгівлі.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження зв'язку між патентною активністю у сфері промислового дизайну в межах Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків (Гаазька угода) та інтенсивністю міжнародної торгівлі в межах ЄС-28, ступінь залучення України в інноваційну діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження

Географія й активність міжнародної інноваційної діяльності, зокрема в Україні

Новий і оригінальний промисловий дизайн продукції забезпечує конкурентну перевагу і може бути захищений патентом на промисловий зразок (далі – ПЗ). Правову охорону промислового зразка можна одержати як за національною процедурою у кожній конкретній країні, так і згідно з Гаазькою угодою шляхом подачі однієї заявки до Міжнародного бюро ВОІВ. Причому одна заявка може містити до 100 ПЗ, тобто це множинна чи багатовидова реєстрація за умови, щоб всі ПЗ, які включено до заявки, належать до одного класу Міжнародної класифікації промислових зразків (МКПЗ).

Оцінювати патентну активність будемо насамперед на підставі даних ВОІВ [2, ст. 7] щодо заявників за Гаазькою угодою. Ілюструємо це рис. 1, де представлено статистику за 2015 р.

Відповідно до даних ВОІВ загальна кількість заявок на міжнародну реєстрацію ПЗ у 2015 р. становила 16435. Най-

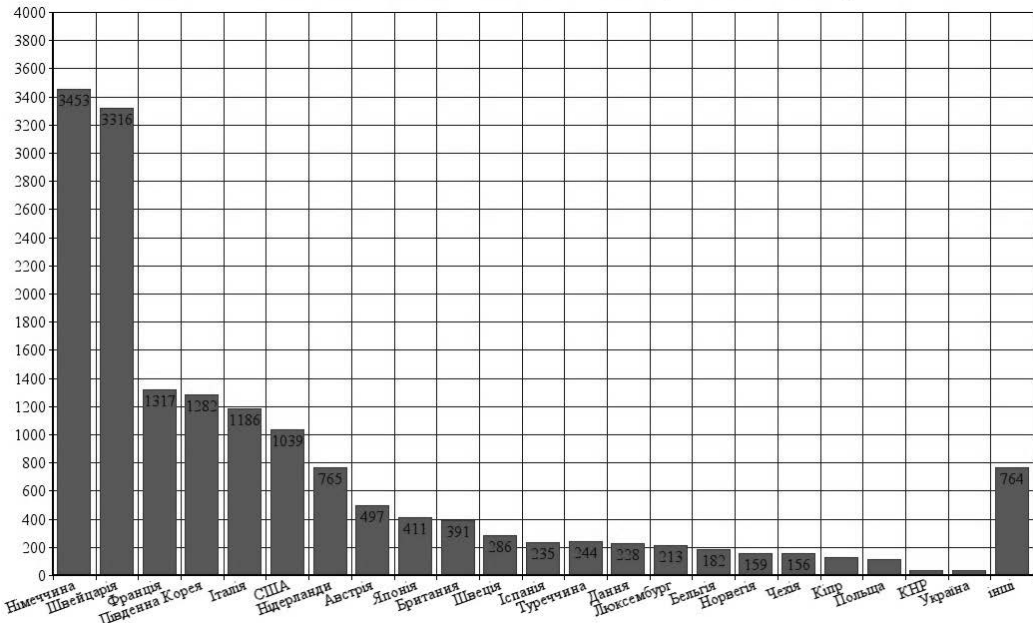

Рис. 1. Реєстрація ПЗ за Гаазькою угодою за країнами походження відповідно до даних Річного звіту ВОІВ за 2015 р.

- Швейцарія
- Німеччина
- Франція
- Італія
- Нідерланди
- Туреччина
- Бельгія
- США
- Болгарія
- Іспанія
- інші

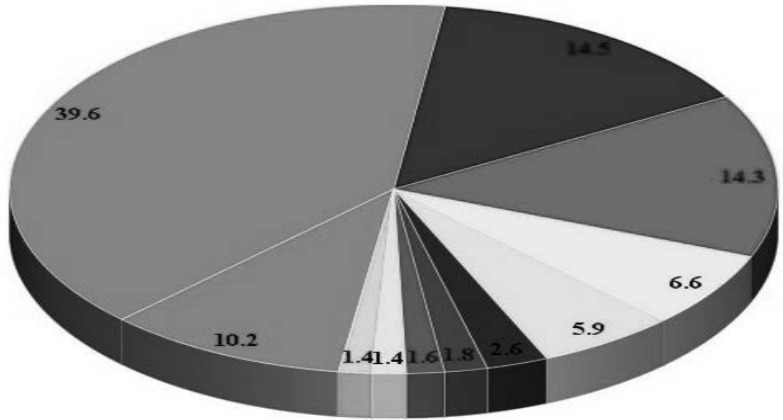

Рис. 2. Розподіл міжнародних заявок в Україні за країнами походження

більшими заявниками є Німеччина, Швейцарія, Франція, Республіка Корея, Італія та США.

Як засвідчив Гендиректор ВОІВ Френсіс Гаррі, Сполучені Штати Америки за числом міжнародних заявок на патенти та товарні знаки займають провідні позиції, домінуючий географічний вузол інновацій формують країни Азії – зокрема Японія, Китай і Південна Корея [3, ст. 1].

Активність реєстрації ПЗ за міжнародною процедурою в Україні дає можливість оцінити статистика Державної служби інтелектуальної власності України (далі – Патентне відомство) за такий самий термін. Так, у 2015 р. на територію України поширено дію 622 міжнародних реєстрацій за Гаазькою угодою [4, ст. 17]. Рис. 2 ілюструє розподіл заявок стосовно поши-

рення дії міжнародної реєстрації за країнами походження – відповідно до даних із річного звіту Патентного відомства за 2015 р.

Як бачимо, найбільший інтерес до України мали заявники зі Швейцарії, Німеччини, Франції та Італії. Частка заявок від заявників з цих країн становить 75% від загальної кількості заявок на реєстрацію за Гаазькою угодою.

У 2015 р. до Патентного відомства надійшло 2080 заявок на реєстрацію ПЗ за національною процедурою, з яких від іноземних заявників – 269 [4, ст. 17].

На рис. 3 показано розподіл заявок на реєстрацію ПЗ в Україні за національною процедурою за країнами походження – згідно з даними річного звіту Патентного відомства за 2015 р. [4, ст. 17].

- Росія
- США
- Кіпр
- Японія
- Польща
- КНР
- інші

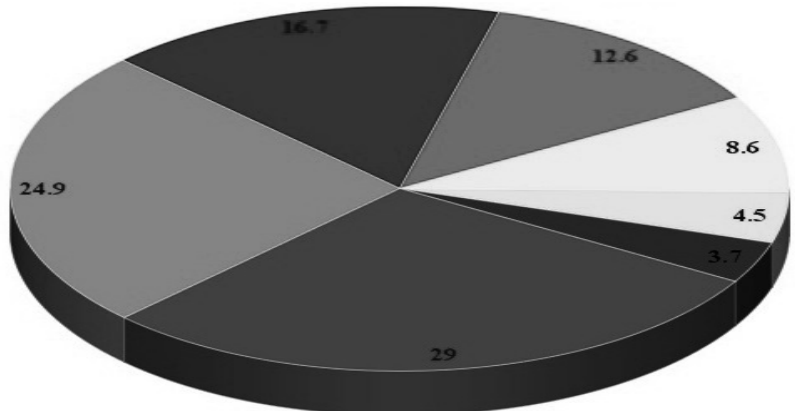

Рис. 3. Розподіл заявок на реєстрацію ПЗ за національною процедурою в Україні

Найбільш активні іноземні заявники були з Росії, США, Кіпру та Японії. Частка заявок від них становить 62,8% від загальної кількості заявок, поданих іноземцями в 2015 р.

Зіставлення даних, представлених на рисунках 1-3 дає можливість оцінити перспективність українського ринку з позиції лідерів інноваційної діяльності (див. рис. 4).

Проведений аналіз даних дає можливість зробити певні висновки. Кількість реєстрацій ПЗ в Україні іноземними заявниками незрівняно менша загальної кількості реєстрацій ПЗ за Гаазькою угодою. Низький рівень патентної активності іноземних заявників щодо України вказує на відсутність процесу інтеграції України в міжнародну інноваційну діяльність.

Розглянемо ситуацію в Європі. Відповідно до статистичних даних Відомства з інтелектуальної власності Європейського союзу (англ. European Union Intellectual Property Office – EUIPO) за 2015 р. 72% всіх заявок на реєстрацію ПЗ (Registered Community Design – RCD) надходить з

ЄС-28, майже 80% всіх заявок з ЄС-28 припадає на чотири країни: Німеччину, Італію, Францію та Великобританію [5, ст. 3-7].

Дані Євростату [6] щодо зовнішньоекономічної діяльності дають розуміння про базис патентної активності в цьому географічному вузлі (представлено у Додатку 1 – на рис. 5).

Лідерами ЄС-28 у зовнішньоекономічній діяльності є Німеччина, Франція, Італія, Іспанія, Великобританія. Паралелі економічної та патентної активності – безумовні.

Зі звіту Євростату за 2015 р. [6] відомі міжнародні торгові потоки у 2015 р., що орієнтовані на ринок ЄС-28 (представлено у Додатку 2 – на рис. 6).

Зіставлення даних щодо міжнародних торгових потоків орієнтованих на ринок ЄС-28 та даних щодо патентної активності в межах Гаазької угоди дає можливість оцінити інноваційну складову у міжнародній торгівлі на європейському ринку. Ілюструємо це рис. 7, де представлено статистику за 2015 р.

- кількість реєстрацій ПЗ за Гаазькою угодою за країнами походження - відповідно до даних із річного звіту ВОІВ за 2015 рік
- кількість реєстрацій ПЗ в Україні іноземними заявниками по міжнародній і національній процедурам - відповідно до даних із річного звіту ДСІВУ за 2015 рік

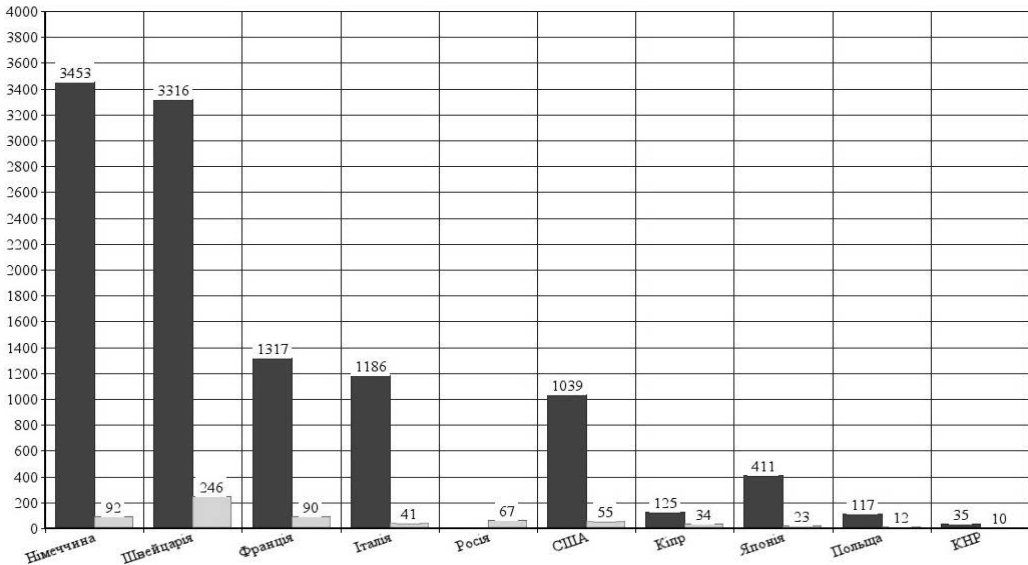

Рис. 4. Перспективність українського ринку за патентною активністю

- частка в % міжнародних торгових потоків у 2015 році орієнтованих на ринок ЄС-28 за країнами походження
- частка в % реєстрацій ПЗ у 2015 році за Гаазькою угодою за країнами походження

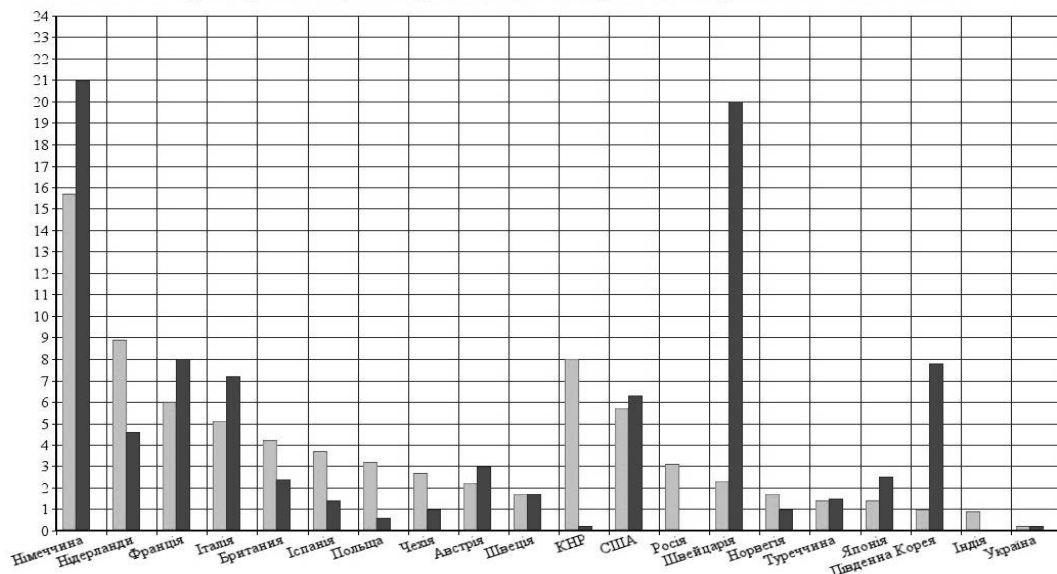

Рис. 7. Частка міжнародних торгових потоків орієнтованих на ринок ЄС-28 – патентної активності за 2015 р.

Географія патентної активності та напрям торгових потоків дають привід говорити про наявну конкурентну боротьбу за європейський ринок між США, країнами Азії (Південна Корея і Японія) та країнами Західної Європи, що базується на активізації інноваційної діяльності.

Учасники міжнародної торгівлі з країн з експортно орієнтованою інноваційною економікою реєструють ПЗ за Гаазьською угодою з метою захисту конкурентних переваг своєї продукції для просування на потенційно прибуткові ринки.

Що стосується місця України в міжнародній торгівлі та інноваційній активності, то можна зробити наступні висновки:

А – лідери міжнародної торгівлі не відносять ринок України до потенційно прибуткового;

Б – в Україні відсутня значуща експортно орієнтована інноваційна діяльність, що потребує конструкторсько-художніх рішень (промислового дизайну).

Можна припустити, що подальший розвиток міжнародної торгівлі товарами буде невідривно пов'язаний із патентною діяльністю як одним зі способів фіксуван-

ня конкурентних переваг на ринку.

Закордонна практика успішної стратегії інтеграції в міжнародну торгівлю підтверджує важливість досліджень і розробок щодо нових продуктах. Так, приклад компанії з Марокко [7, ст. 1] показує, що інноваційні компанії шукають ринки з високим прибутком, здатні окупили витрати на НДДКР. Логічний шлях розвитку від національного оператора до міжнародної торгівлі пов'язаний зі збільшенням частки інтелектуальної власності в ресурсах компанії.

Наявно, що ІВ, створена з метою комерціалізації за допомогою торгових відносин, потребує охоронних документів на території реалізації та виробництва. Ефективна та адекватна охорона прав ІВ у сфері промислового дизайну залишається пріоритетним завданням у межах розвитку міжнародної торгівлі.

Розглянемо реєстрацію ПЗ за національною процедурою в Україні. У 2015 р. до Патентного відомства України надійшло 1811 заявок від національних заявників на реєстрацію ПЗ [4, ст. 17]. Рівень патентної активності за національною

процедурою можна порівняти з активністю щодо реєстрації ПЗ за Гаазькою угодою в країнах ЄС-28.

Беручи до уваги висновок про відсутність значущої експортно орієнтованої інноваційної діяльності в Україні, виникає питання: на що спрямована ця активність?

Всі об'єкти промислового дизайну класифікуються із зазначенням відповідних ім Міжнародних класів промислових зразків (МКПЗ) відповідно до Локарнської угоди. Напряма найбільшої активності заявників відповідає найбільшим кількостям реєстрацій у відповідному класі МКПЗ (представлено у Додатку 3 – на рис. 8).

Розподіл заявок за класами МКПЗ дає оцінку перспективним класам з точки зору заявника, однак не дає розуміння, наскільки це пов'язане з інноваційною діяльністю національних підприємств. Для проведення коректного аналізу зв'язку з інноваційною діяльністю потрібна статистика реєстрацій ПЗ за класами МКПЗ з розподілом за заявниками та/або за лідерами серед заявників у цій сфері.

Моніторинг бази «Промислові зразки, зареєстровані в Україні» [8] за класами МКПЗ за найбільшою кількістю реєстрацій не дає однозначної відповіді на запитання щодо причин активності та тенденцій у сфері промислового дизайну. Наприклад, моніторинг названої бази [8] за класом МКПЗ 09 за період 08/2014 – 03/2017: виявлено 99 реєстрацій ПЗ, що називається «пляшка», з них жодного заявника не припадає на трійку найбільших алкогольних компаній України (дані про компанії взяті з [9, ст. 1]).

За результатами моніторингу бази «Промислові зразки, зареєстровані в Україні» [8] за класом МКПЗ 12 за такий же період виявлені 140 реєстрацій ПЗ, що називається «шина», з них не більше 10 належить національним виробникам. Можливо, національний виробник реєструє ПЗ на третіх осіб, проте без системного аналізу та відповідної статистики важко мати чітке уявлення про те, чи існує національна інноваційна активність і які галузі є пріоритетними для національних новаторів.

Огляд публікацій, що стосуються теми

активності національних заявників щодо реєстрації ПЗ, дає привід говорити про існування в Україні такого явища як «патентний тролінг» [10-12].

«Патентний тролінг» в Україні: вплив на інтеграцію України в систему міжнародної торгівлі

Розглянемо більш детально «Патентний тролінг» в Україні, а саме його вплив на інтеграцію України в систему міжнародної торгівлі.

У закордонному досвіді існує практика монетизації інтелектуальної власності не-практикуючими організаціями (англ. Non-practicing entity NPE). Загальна ідея цих організацій полягає в розробці та/або скупці портфеля патентів для подальшого продажу ліцензій на використання цих патентів третім особам [13, ст. 1].

В реаліях України «тролінг» на практиці зводиться до схеми, побудованої на використанні зв'язку «Патент на ПЗ – Митний реєстр». Суть схеми така: реєстрація загальновідомих форм різних виробів у якості промислових зразків, подальша реєстрація таких ПЗ в Митному реєстрі з наступною вимогою до суб'єктів імпоротно-експортної діяльності оплатити за комерційне використання зареєстрованих ПЗ.

У блогосфері експерти відкрито заявляють про безрезультатність процедури щодо захисту митницею інтелектуальної власності та вказують на основні, на їхню думку, причини такої ситуації. Так, на їхню думку, митний реєстр забитий патентами тролів, а руками митниці блокуються імпоротно-експортні операції з метою отримання роялті з зовнішньоекономічних операцій [14, ст. 1].

Тут ми стикаємося з небезпечним явищем, адже використання Митних органів з метою «патентного тролінгу» несе в собі загрозу інтеграційним процесам, а саме:

- вільному транскордонному переміщенню товарів, як одному з найважливіших умов інтеграції в систему міжнародної торгівлі;
- блокування імпоротно-експортних операцій, що перешкоджає створенню єдиного економічного простору і доступу до

макротехнологій, які формують ринок товарів з високою доданою вартістю;

- міжнародна торгівля товарами з високою доданою вартістю пов'язана з патентною діяльністю, як способом захисту від недобросовісної конкуренції, оскільки товарне виробництво нерозривно пов'язане з зовнішнім виглядом продукції, а промисловий дизайн є одним з істотних конкурентних переваг виробу.

Нагальне завдання, що стоїть перед Патентним відомством: забезпечення ефективної охорони прав інтелектуальної власності у сфері промислового дизайну на національному рівні через визначення чітких критеріїв, а саме: критерію індивідуального характеру виробів.

Митний реєстр об'єктів права ІВ станом на 22/05/2017 містить 6421 об'єкт, з них понад 2000 відносяться до ПЗ [15]. Яку частину з них можна віднести до виробів із загальновідомими формами?

Реєстрація ПЗ здійснена, рішення про визнання патенту на ПЗ недійсним може бути прийняте в судовому порядку.

За даними звіту Патентного відомства за 2015 р. судами України за участю Патентного відомства розглядалося 22 справи про визнання недійсними патентів на ПЗ [4, ст. 22].

Моніторинг судових рішень в Єдиному державному реєстрі судових рішень [16] за 2015 р. вказує на те, що в господарських та цивільних судах України розглядалися суперечки щодо 50-60 ПЗ. За той же період судами України, що розглядають спори щодо ПЗ, прийнято близько 600 проміжних процесуальних постанов. Щоб визначити, яка частина з них пов'язана з «патентним тролінгом», потрібно докладно вивчити це явище, однак експерти вже заявляють про необхідність внесення додаткових правостановлюючих норм для боротьби з ним.

З метою викоринення «патентного тролінгу» пропонується встановити додатковий критерій патентоспроможності ПЗ – індивідуальний характер – поряд із єдиним на сьогодні критерієм – новизною [17, ст. 1]. Втім, самі експерти, заявляючи про неможливість повного викоринення «патентного тролінгу», говорять про його мі-

німізацію [18, ст. 1]. У середовищі юристів та експертів активно обговорюється створення спеціалізованого суду – умови конкурсу на посади суддів, склад суду тощо [19, ст. 1].

Своєю чергою, патентне законодавство потребує формування уніфікованої правозастосовної судової практики у відповідній сфері. Ефективність судочинства залежить від однакового тлумачення чинних законодавчих норм, в тому числі і визначенні сукупності істотних ознак ПЗ.

Безумовно, захист прав на ІВ стосується і ПЗ. Практики вже зараз дають рекомендації для профілактики та боротьби з «патентним тролінгом», що паразитує на імпортно-експортних операціях: моніторинг митного реєстру, завчасне виявлення схожих патентів у відкритих базах, визнання патентів на ПЗ недійсними [20, ст. 1].

Гаазька угода забезпечує можливість Договірним сторонам, що діють відповідно до свого офіційного статусу, робити заяви, в тому числі щодо проведення експертизи заявки, щоб визначити принаймні, чи відповідає ПЗ умові новизни [21, ст. 8, п. 1].

Експерти вважають питанням часу ратифікацію угоди про Європейський уніфікований патентний суд [22, ст. 1]. Питання юрисдикції ще обговорюються, але експерти вже заявляють, що система розгляду буде близькою до континентальних європейських систем. Головний акцент у судовому розгляді буде на письмових аргументах і доказах.

Висновки

Розвиток міжнародної торгівлі товарами з високою доданою вартістю невідривно пов'язаний із патентною діяльністю як одним зі способів фіксування конкурентних переваг на ринку.

Ефективна та адекватна охорона прав ІВ у сфері промислового дизайну залишається пріоритетним завданням у межах розвитку міжнародної торгівлі.

Викоринення митних органів з метою «патентного тролінгу» несе в собі загрозу інтеграційним процесам.

Слід забезпечити ефективну охорону

прав ІВ у сфері промислового дизайну на національному рівні через визначення чітких критеріїв індивідуального характеру виробу.

Патентне законодавство потребує формування уніфікованої правозастосовної судової практики у відповідній сфері.

Ефективність судочинства залежить від однакового тлумачення існуючих законодавчих норм, в тому числі і визначенні сукупності істотних ознак ПЗ.

Єдині вимоги до ідентифікації ПЗ необхідно формувати з перспективами гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами.

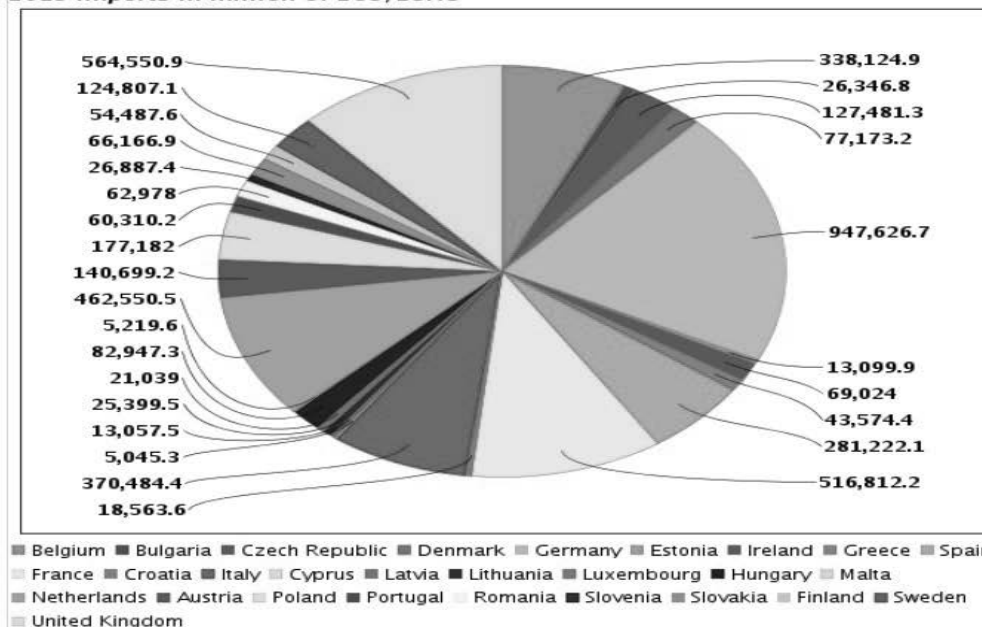
Література

1. WTO. World Trade Statistical Review 2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2016_e/wts2016_e.pdf
2. Annex 1 of WIPO Press Release PR/2016/788 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2016/article_0002.html
3. WIPO. U.S. Extends Lead in International Patent and Trademark Filings. Geneva, March 16, 2016. PR/2016/788 788 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wipo.int/pressroom/ru/articles/2016/article_0002.html
4. Річний звіт Державної служби інтелектуальної власності України за 2015р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sips.gov.ua/i_upload/file/zvit_2015_ua.pdf
5. European Union Intellectual Property Office. Top 10 RCD-filing countries (2015). [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document-library/contentPdfs/about_euipo/annual_report/facts_and_figures_2015_en.pdf
6. Eurostat. Database. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
7. WIPO. Using Trademarks and Brand Names as a Dialogue for Success. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.wipo.int/ipadvantage/en/details.jsp?id=2649>
8. Інтерактивна База Даних «Промислові зразки, зареєстровані в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.uipv.org/searchBul/search.php?dbname=certpp>
9. Ольга Дружерученко. Рейтинг 25 крупнейших алкогольных компаний Украины. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://landlord.ua/reiting-25->
10. Андрей Щербаков. IGate от 26.02.2015. Троллинг высшего уровня: как зарабатывают патентные тролли [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://igate.com.ua/news/6372-trolling-vysshego-urovnya-kak-zarabatyvayut-patentnye-trolli>
11. Павел Кантышев. Ведомости № 3697 от 16.10.2014. Укращение патентного тролля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vedomosti.ru/technology/articles/2014/10/16/ukroschenie-patentnogo-trolliya>
12. Лев Глухівський. Про тролів і про тролінг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uipv.org/i_upload/file/2017-2-glukhivskii.pdf
13. Anders Sundelin. The Business Model of Intellectual Ventures. Sunday, May 15, 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tbmdb.blogspot.com/2011/05/business-models-of-non-practicing.html>
14. Володимир Орлов. Борьба с контрафактом: как защитить Украину от подделок? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/vorlov/article/25805.aspx>
15. Державна фіскальна служба України. Департамент організації митного контролю. Перелік об'єктів права інтелектуальної власності, включених до митного реєстру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-100237.html>
16. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>
17. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони інтелектуальної (промислової) власності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/GH4EB00A.html
18. Владислав Подоляк. Юрист&Закон. №09 Март 2017. Защита прав интеллектуальной собственности на таможене [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uz.ligazakon.ua/magazine_article/EA010126
19. Шаг и мат. Юридическая практика. – № 25-26. – 2016.06.28. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/85AA3EF351B685BFC2257FED002C3E33?OpenDocument&year=2016&month=06&](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/85AA3EF351B685BFC2257FED002C3E33?OpenDocument&year=2016&month=06&)

International trade, by reporting country, total product

Million EUR

2015 Imports in million of ECU/EURO

International trade, by reporting country, total product

Million EUR

2015 Exports in million of ECU/EURO

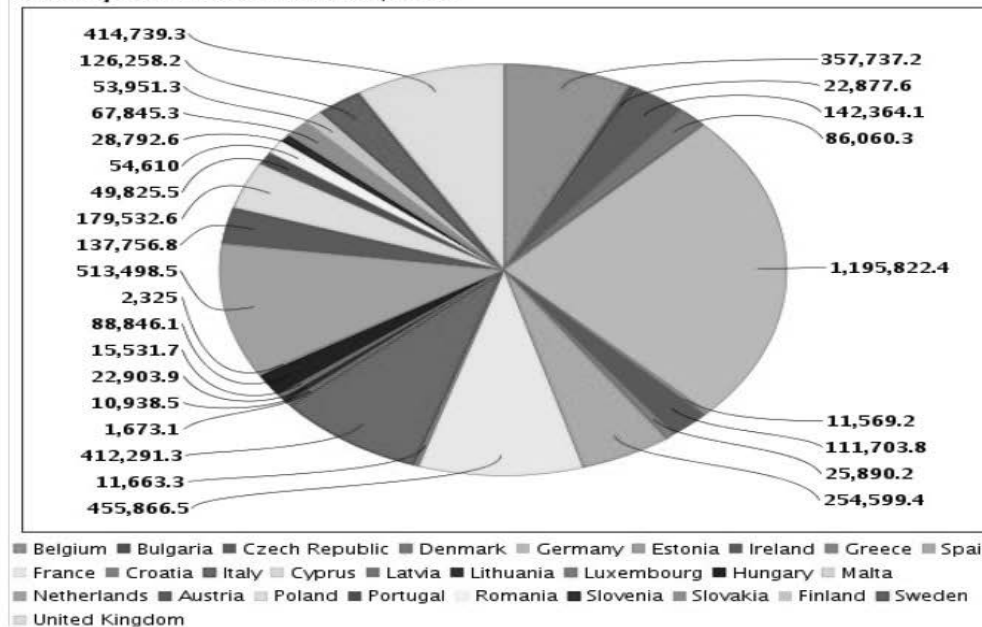

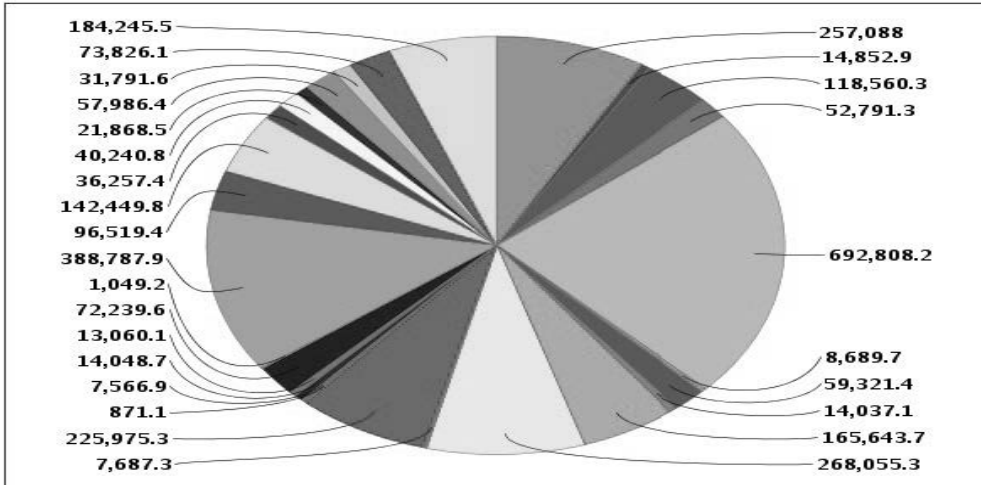
Рис. 5. Показники зовнішньоекономічної діяльності у 2015 році країн ЄС-28.

Джерело: [6]

Intra-EU28 trade, by Member State, total product

Million EUR and %

2015 Exports in million of ECU/EURO

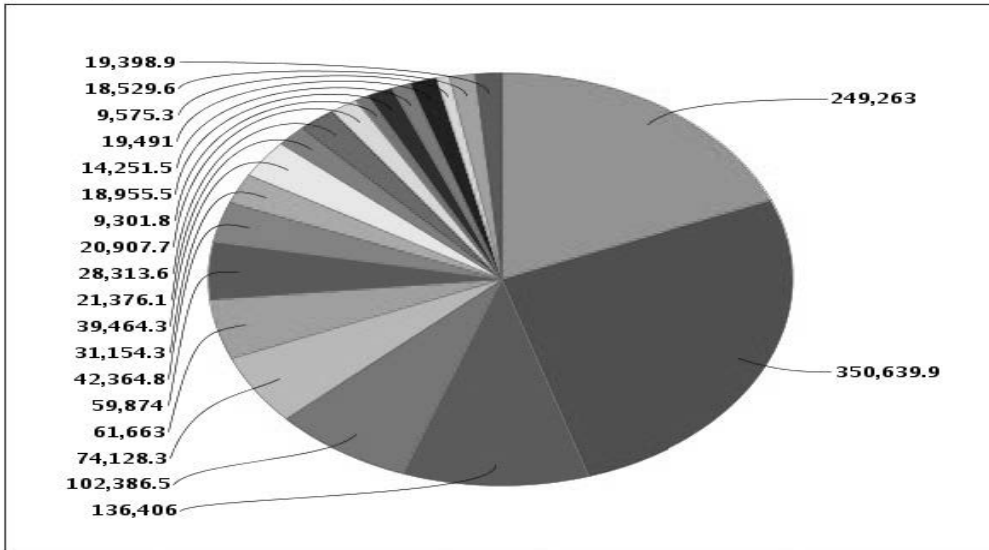

- Belgium ■ Bulgaria ■ Czech Republic ■ Denmark ■ Germany ■ Estonia ■ Ireland ■ Greece ■ Spain
 - France ■ Croatia ■ Italy ■ Cyprus ■ Latvia ■ Lithuania ■ Luxembourg ■ Hungary ■ Malta
 - Netherlands ■ Austria ■ Poland ■ Portugal ■ Romania ■ Slovenia ■ Slovakia ■ Finland ■ Sweden
 - United Kingdom ■ Iceland ■ Liechtenstein ■ Norway ■ Switzerland ■ Montenegro
 - Former Yugoslav Republic of Macedonia, the ■ Albania ■ Serbia ■ Turkey
- Unavailable data is ignored

Extra-EU28 trade, by main partners, total product

Million EUR and %

2015 Imports in million of ECU/EURO

- United States ■ China (except Hong Kong) ■ Russia ■ Switzerland ■ Norway ■ Turkey ■ Japan
- South Korea ■ Brazil ■ India ■ Saudi Arabia ■ Canada ■ Algeria ■ United Arab Emirates
- Singapore ■ Hong Kong ■ Mexico ■ Australia ■ Nigeria ■ South Africa

Рис. 6. Показники міжнародних торгових потоків у 2015 році орієнтованих на ринок ЄС-28.
Джерело: [6]

20. Юлия Сахарова. Закон і Бізнес. – №50 (1140). – 14.12-20.12.2013. Паразиты собственности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ru/print/46188-что_nuzhno_znat_predprinimatelyu_dlya_zaschiti_ot_patentnih.html

21. Гаазький Акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків /прийнятий 28 листопада 1960 р. в Гаазі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_132/print1479753430390177

22. Max Walters. The Law Society. 6 March 2017. Unified patent court set for early sign-off [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.lawgazette.co.uk/law/unified-patent-court-set-for-early-sign-off/5060092.article>

23. Jonathan Goldsmith. The Law Society. 9 May 2016 .The Unified Patent Court and Brexit [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.lawgazette.co.uk/comment-and-opinion/the-unified-patent-court-and-brexit/5055206.article>

Додаток 3

Рейтинг	№ класу	Назва класу	Кількість реєстрацій	
			Одиниць	%
		Усього	2521	100
1	9	Опакування та вмістини для перевозіння чи переносіння товарів	389	15,4
2	12	Транспортні або підймальні засоби	377	15,0
3	19	Канцелярське знаряддя та приладдя, мистецькі та навчальні знадоби	345	13,7
4	32	Графічні символи і логотипи, фактурні візерунки, оздоблення	213	8,5
5	15	Машини, що не належать до інших класів	159	6,3
6	23	Устаткування для розподіляння рідин та газів, санітарне, опалювальне, вентиляційне та повітрокондиціювальне устаткування, тверде паливо	123	4,9
7	5	Текстильні мірні вироби, штучні та натуральні листові матеріали	118	4,7
8	8	Робочі інструменти та залізні вироби	111	4,4
9	7	Побутові речі, що не належать до інших класів	92	3,6

Рис. 8. Розподіл реєстрацій ПЗ у 2015 році за класами МКПЗ – відповідно до даних Річного звіту ДСІВУ за 2015 рік

Джерело: [4, Додатки. Статистика 1.9. Реєстрації промислових зразків у 2015 році (розподіл за класами МКПЗ)]